

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient de tramitació ordinària núm. 19/2023 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat en reunió virtual de data 27 de novembre de 2023 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 19/2023

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la Sra. C.P per una possible vulneració del criteri 7 del Codi Deontològic en un programa de Catalunya radio durant la crítica literària que fa Marina Porras i on recomana el llibre "Fucking New York".

ANTECEDENTS

El dia 12 de setembre de 2023, la Sra. C. P. presenta escrit de queixa per correu electrònic contra Catalunya Ràdio . El motiu és que al programa *El Suplement* la crítica literària Marina Porras ha recomanat el llibre *Fucking New York* de Laura Calçada:

<https://www.ccma.cat/catradio/alcarta/el-suplement/marina-porras-reivindica-les-cases/audio/1181759/>

En l'escrit de queixa explica que "segons llegeixo a *El País*, ella ha estat l'editora del llibre". Aporta l'enllaç de l'article del diari:

<https://elpais.com/quadern/literatura/2023-09-08/fucking-new-york-de-laura-calcada-fer-se-petar-el-pare.html>

A l'article hi diu: "Sembla ser que la crítica literària Marina Porras ha estat l'encarregada de l'edició d'estil i el poliment de les gairebé quatre-centes pàgines de *Fucking New York*."

Es pregunta la Sra C. P.: "Perquè aquesta informació no es dona al programa *El suplement*? Si recomana un llibre pel qual ha estat treballant, perquè no ho diu?"

FONAMENTS DE LA QUEIXA

Aquests interrogants que fa la reclamant fan que la seva queixa convidi a la reflexió sobre si Marina Porras i el programa *El Suplement* van vulnerar el punt 7 del Codi Deontològic, que diu:

"Evitar el conflicte d'interessos.

"No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. (...). Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

"Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

"Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció".

AL-LEGACIONS

En escrit enviat el 24 d'octubre de 2023 per la Sra. Vanessa Farré Muñoz, cap de l'Oficina de Relacions Institucionals i Transparència de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals SA al Consell de la Informació de Catalunya, afirma:

“Marina Porrás és una col·laboradora del programa El Suplement de Catalunya Ràdio, concretament de l'espai 'L'excusa', un espai divulgatiu on aquesta llibretera, crítica literària i professora de la UPF, a partir d'un concepte concret, el relaciona amb llibres, pel·lícules, sèries, cançons i bandes sonores que ha descobert, llegit, vist o escoltat.”

A continuació declara que “el llibre *Fucking New York: Història dels meus límits*, publicat dies abans de la secció objecte de la queixa, és un llibre de l'editorial Destino” i assegura que “no ens consta cap relació entre la Marina Porrás i l'editorial Destino.”

CONSIDERACIONS

Tot i que en les al·legacions la Sra. Vanessa Farré Muñoz afirma que no els consta cap relació entre la Sra. Porrás i l'editorial Destí, s'han trobat diverses informacions en mitjans que indiquen el contrari.

La relació entre l'autora i la crítica literària en l'elaboració de l'obra no és cap secret. Calçada no l'amaga en les entrevistes fetes amb motiu de la presentació del llibre. Al diari ARA diu això:

“-Com has construït la veu narrativa d'aquestes memòries? Hi ha artificialitat o brolla de manera natural?

-Aquí hi ha dues persones imprescindibles i insubstituïbles: Abel Cutillas [exllibreter de La Calders] i Marina Porrás [professora i crítica literària]...

Diari ara, 19 de setembre de 2023, pàgina 22, consultable digitalment a <https://llegim.ara.cat/entrevistes/m-he-aprofitat-homes-m-he-trobat-nova-york-128-4800924.html>

Calçada també en parla a Vilaweb en l'entrevista publicada el 16/09/2023:

“—I a l'editorial, quina feina han fet?

—Aquest llibre tenia 700 pàgines o 800. Ara, 381. Vaig dir a la Marina Porrás Martí: 'Marina, tinc això'. Va dir que era molt bo. La Marina m'ha ajudat a desbrossar. I cada capítol té una idea superior: la família, els diners, el narcisisme. La Marina m'ha donat l'autoestima per creure-m'ho. Però en qüestió d'estil, és meu.”

<https://www.vilaweb.cat/noticies/laura-calcada-barres-convideu-vostre-llit/>

Aquestes informacions apunten en la mateixa direcció de la queixa i coincideixen amb l'afirmació esmentada en ella. La queixa, per tant, sembla tenir fonament i allò que el diari El País explica amb un “sembla ser que la crítica literària Marina Porrás ha estat l'encarregada de l'edició d'estil...” d'alguna manera ho corrobora la mateixa autora al considerar a Marina Porrás com una persona imprescindible i insubstituïble en les memòries (en declaracions al diari ara) i al indicar que la Sra. Porrás la va ajudar a desbrossar i que li va donar l'autoestima per a creure en el projecte (en Vilaweb).

Creiem, per tant, que la vinculació de la Marina Porras amb el llibre *Fucking New York* és clara. Però és difícil saber fins a quin punt aquesta relació traspassa els límits d'allò que el Codi deontològic defineix en primer lloc com a conflicte d'interessos.

El Criteri 7 del Codi diu que “no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència”. De la queixa es pot desprendre que hi podria haver una relació remunerada entre la crítica i l'autora. Però aquest Consell no pot saber si l'ajut prestat per Marina Porras en l'edició d'estil és remunerat o simplement un acte d'amistat desinteressada. En l'entrevista citada al diari *ara*, l'autora explica l'amistat que té amb la crítica literària arran de la col·laboració que van tenir en una campanya electoral l'any 2018 en la qual va col·laborar com a voluntària l'autora i, segons les seves paraules: “(...)l és quan descobreixo que la Porras i el Cutillas porten la part de cultura de la campanya del Jordi”.

També és cert, però, que el mateix Criteri del Codi estableix que “com a norma general els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció”. I és en aquesta norma general on el conflicte d'interessos del cas que ha motivat la queixa es posa de manifest.

El Consell de la Informació de Catalunya troba a faltar que el programa de ràdio no hagués aclarit, en l'emissió de la crítica literària, la intervenció de la senyora Marina Porras en l'edició de l'obra, sigui per amistat o per treball. Sense aquesta necessària transparència, la pregunta que fa la persona que presenta la queixa és pertinent. I en un àmbit, com és el de la Cultura, on és freqüent que una mateixa persona desenvolupi diferents rols, aquesta transparència és cabdal per mantenir la credibilitat dels mitjans. Més encara si es tracta de mitjans públics

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

El CIC és conscient que falta informació sobre la naturalesa del vincle de la Sra. Porras, laboral o personal, amb l'edició del llibre de Laura Calçada *Fucking New York* però queda clar, per les pròpies paraules de l'autora, que aquest vincle existeix.

Si la labor realitzada per la Sra. Porras ha estat pagada, s'ha vulnerat clarament el Criteri 7 del codi deontològic que recomana “que com a norma general els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció”.

D'altra banda, si les tasques d'edició s'han realitzat per la relació amistosa amb l'autora, aquesta amistat ha de ser important perquè es parla de l'edició de 700-800 pàgines que van quedar en 381. Per tant, la inversió de temps va haver de ser important i, encara que no es tracta d'un familiar, que és el que recull en concret l'esmentat criteri, sembla que sí que hi ha un vincle prou important com per a posar en qüestió almenys la imparcialitat a l'hora de recomanar el llibre.

En qualsevol cas, el Consell recomana que en casos com aquest, el periodista o la persona que aporta contingut a un mitjà hauria de fer un exercici de transparència i manifestar al públic quina és la seva vinculació amb allò de què es parla. A més, els mitjans han de considerar prèviament si és imprescindible arribar a situacions com la del cas que ens ocupa perquè si origina una queixa com aquesta davant el CIC és perquè contribueix a un innecessari qüestionament de la credibilitat i la imparcialitat del mitjà, que a més en aquest cas és públic.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 27 de novembre de 2023. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General